

Svenska Canada-Tidningen

608 5078. Utgåvan bearbetad av CANADA WEEKLY PRINTING CO. LTD.

Table with subscription rates: PRENUMERATIONS-PRIS: 12 Månader (1 förskott) \$1.00, 6 Månader \$0.50, etc.

PRENUMERATIONS-PRIS: 12 Månader (1 förskott) \$1.00, 6 Månader \$0.50, 3 Månader \$0.25, etc.

Rutherfordregeringen och Great Waterway affären.

Undersökningskommissionen anser att regeringsmedlemmarna ej handlat orädligt eller svekfullt.

Våra läsare torde ha i friskt minne de beskyllningar som på sin tid framställdes mot Rutherfordregeringen för de koncessioner som beviljades det berämda Alberta Great Waterwaykontraktet.

Den utredning som på sin tid framställdes mot Rutherfordregeringen för de koncessioner som beviljades det berämda Alberta Great Waterwaykontraktet. Oppositionen inom parlamentet påstod att regeringsmedlemmarna beviljat konsortiet onödigt stora förmåner, och det insinuerades rent av att de skulle ha skaffat sig personliga fördelar genom att åsidosätta provinshens intressen.

Tankar om Amerika.

Dr. Molin är ganska nöjd med oss.

Dr. Adriaan Molin, som företagit en längre studieresa i Amerika, återkom den 20 okt. till Malmö och tillbringade några dagar i Skåne, innan han fortsatte resan till Stockholm. Under vistelsen i Malmö bef. Dr. Molin intervjuad af en påpasslig tidningsman, som därvid fann att den hemkomne reseröparen var laddad med intressanta och glädjande s. å. det rika utbytet af resan.

Det allmänna intrycket af svensk-amerikanerna blef att de så sig godt i de större städerna bildar sig alltid en betonenad och mindre motståndskraftiga, som lät sig nödder, men som regel kan sägas att de svenska utvandrarna äro duktigt folk, som förr eller senare sår sig fram. I de fall, där någon ej klarade sig, voro svenskarne alltid benägna att skylla detta på dryckenskap, men äfven om sådana i viss mån kan ha inverkat på undergräfvat ekonomien för en och annan, så kan också åttakas ett oöfvordligt förhållande mellan orsak och verkan, nämligen att dryckenskapen haft sin orsak till i upprepade motigheter och missräkningar. I stort sett kan välsändet bland våra landsmän sägas vara jämnare i de mindre samhällena, men ju längre västerut man kommer.

En fråga af betydelse i detta sammanhang beröres. Faktiskt ha lefnadsomkostnaderna i de större städerna särskildt i östra stadiet upp på 15 år, byror och lifmedel ända upp till 100 proc. Arbetslösheten inom de byrorna, där arbetarna äro sammanslutna, ha under senare tid ej stigit mer än 20-40 proc. För icke kvalificerade arbetare har under tiden en obetydlig höjning ägt rum, så att man nästan kan säga att arbetelösheten för dem står kvar på nära nog samma nivå, som för 15 år sedan. Här inverterkar gifvetvis starkt den stora tillgången på löst folk, som särskildt från Sydamerika strömmar till och bjuder ut sin arbetskraft till underpris.

Hvad som för öfrigt kan utgöra en fara för välsändet är de många stora problem Amerika för närvarande står inför. Först och främst intrandningsproblemet. Den tysk-amerikanska invandringen är i starkt aftagande, under det att tillströmningen af sydeuropéer tagit en allt större omfattning, hvarför man står inför risken af en försämring af folkmaterialen, hvilket gifvetvis måste inverka på det materiella välsändet.

I bostadsfrågan har Amerika en af sina lokaleser. Där en svensk arbetare endast håller sig med ett, högst två rum och kök, har en amerikansk arbetare fyra å fem jämte badrum. Här är det möjligt? Genom en affärsmissigt, sandt skött förmedling af tomter och byggnader på lång afbetalningstid och med så låga belopp som 150 å 200 dollar för rätt att tillträda egendomen. Förordningen sker medelst affärsmissigt skötta bolag, och genom att bygga i stor skala på en gång kan man uppå betydligt större prisbillighet än i Sverige. Vidare bygges enklare och på ett högt grad materialbesparande sätt.

Hvad som vidare underlättat egendomshandelen är att det aldrig saknas pengar för ändamålet. Man placera gärna pengar i dylika företag, och det finnes särskilda banker hvilka öppnat afdelningar för lånerörelsen i bostadsfrågan. Kapitalplaceringen i egna hem är till den grad omfattande att man kan säga att allmänhetens pengar äro mobiliserade för de egna hemmen.

Hvad sålunda jordbrukskoloniseringen i Canada beträffar, var där mycket att lära. Den enastående energin och framförtallt den fullt affärsmissiga ledningen som kännetecknade hvarje koloniseringsföretag därute var slående, och hade svenskarne blott en obetydlig procent af samma energi och affärsmissighet, skulle de nå långt i fråga om sin jordbrukskolonisering.

Sverige får behålla sin statskyrka

Ej håller vid Årets kyrkomöte lyckades f. d. lektor Waldenström få sin redan förut tvens gång motionsvis framförda älsklingstanke: kyrkans skiljande från staten, förverkligad. Kyrkomötet afslöt nämligen den 19 okt., utan att ens kostas på den samma en votering, hans i nämnda syfte framställda motion.

Det är uppenbart, yttrade talaren vidare, att Frisören aldrig länk till eller talat om någon statskyrka. Den lutherska kyrkans främsta bekännelseskriterium, opponerar sig bestämt mot sammanblandning af världsligt och andligt. Och likväl kallar sig statskyrkan både evangelisk och luthersk. Hvad är då statskyrkan i fråga om bekännelseskriterier? att; i våra dagar kan man få böra uttalanden om bekännelseskriterierna från kyrkans högsta spetsar, så man kan baxna. Dessa skrifter kallas rent af oförsynt dumma och sammelsvinn. Och hvad den ens kan få säga om Athanasianum, det kan den andra få säga om Apostolium, ty alla bekännelseskriterier äro likställda. Resultatet af alltsammans blir, att statskyrkan är ett odefinierbart kaos, det af dansade de med ungdomlig liflighet när kyrkans uttalande bl. a., att lifligt skött gifvet. Fandongen blef det också är styrkas måhända värdigt frökädd.

att laga första steget till en skillemässa. Skall kyrkan för att rädda sitt skinn och något af sina tillägnade ägodelar offera sin stora ideella uppgift att göra religionen tillgänglig för alla, för att nedslå till en privat förenings plats? Detta vore ett skamligt svika sin uppgift och orädligt kyrkomöte. Om statskyrkan faller i Sterige, upphör samtidigt kristendomen att vara föremål för undervisning i skolorna; ja, af hänsyn till olika trossamfund kan det gå så långt att all bibelläsning och psalmsång förbjudes i skolorna. Så har det i vissa fall gått i Amerika. Och så ställer man inför utskiktarna att få en ungdom, som ej fått någon kännedom om elementerna af kristendomen och hvad till kristendomen hör.

Hiskop Billing påpekade, att det nuvarande samfundet mellan stat och kyrka har dock varit i många hundra år och så varit i svenska folksket till ingen kan säga, huru det komme ut se ut, om den bortgötes. — Är det så, som W. säger, att kyrkan icke har rötter i Kristus, då har den inte existensberättigande längre, men detta är icke berättadt. I nya testamentet finns ingen föreskrift om någon kyrklik organisation, vare sig frkyrka eller statskyrka. Tal. syntes, att statskyrkan bäst motsvarade grundsatzen om evangelisk frihet, afven om denna frihet förstådd som misbråk. — Den största synpunkten är dock karlekens synpunkt i folkskyrkans stora, sköna uppgift att inom sig samla hela folket. Frkyrkans har icke sikt på hela folket, utan endast på större eller mindre grupper, utan att ha hänsyn till de religiöst svaga, till publikaner och svandare.

På det af de öfriga talarna anförda svarade hr Waldenström bl. a., att statskyrkan icke var delaktig i denna kyrkans. Statskyrkan var endast en form, och en form dock icke för alla tider och alla omständigheter. Man måste skaffa nya lagar innan de gamla spricka och vinet rinnet ut. Motiven blef som skott utan vöring afslagen, och Sverige får alltså behålla sin statskyrka.

Slutent och allvar.

Dansens historia är urgamal. Man kan säkert tryggt påstå, att den är nästan lika gammal som mänskligheten, skriver det norska "Örebildet". Intet af forntidens folk satte dock dansen högre än grekerna, för hvilka den utgjorde ett viktigt led i ungdomens uppfostran. Hos romarna åtnöjdes den ej samma anseende; den iklades hos dem förtärlig af de professionella danserskorna. Genom de romerska sederens förfall spjök den allt mera nedåt, blef eggande och lätsinnig och förekom allt oftare vid vildd, tyglossa orgier.

Äfven i Norden var dansen under forntiden ett mycket nöje såväl vid höfters som i borgar- och allmogehemmen. Därom vittna de gamla kända och folkvisor, som bevarats till vår tid, och hvilka ursprungligen sjönges under dansen vid de gamles gåstabad.

I slutet af det 15de och början af det 16de århundradet kom dansen efter en lång förfallstid åter till heders, denna gång i Italien, som blef det öfriga Europas lärmeästare. Karakteriserande för den tidens dans var förnämt behag, högtidlighet och elegans. Så högtidlig var den, att den i Frankrike vid Carl VIII:s hof utfördes till psalmsmedel. Såväl kardinaler som biskopar trädde dansen och år 1562 dansade hela det världiga rådet i Trient på en bal, som gafs till ära för den spanska konungen Philip II.

Äfven de spanska danserna ha varit berömda från äldsta tider. De mest populära, fandongen och bole-ron, äro af afrikansk ursprung och härstamma från nederländerna "Chiea". I Sevilla katedral dansades långa tider framför högaltaret en balett vid Kristi lekamens fäst. De dansande voro gossar i åldern 12-17 år, klädda i praktfulla dräkter. Denna ceremoni ägde rum till minne af David's dans framför tabernaklet.

Dansen kom emellertid äfven i Spanien i vaurykta. Det var isynnerhet sarabanden som visade anstöt. Den danses vara upptännen af djävulen och fick skändas för påse, örtig och andra olyckor. Prästerskapet fick utfärdat ett förbud mot den — men utan verkning. Man fortsatte att dansa den, till och med offentlig på scenen. Också fandongen var prästerna till förfärgade, och en andlig domstol tillattes för att på allvar besluta om dess öde. En af domarne tillät sig att på annärka, sig ingen förbystare borde dömas öfver eller i detta fall öfverlämnad till kyrkans höga spetsar, så man kunde baxna. Dessa skrifter kallas rent af oförsynt dumma och sammelsvinn. Och hvad den ens kan få säga om Athanasianum, det kan den andra få säga om Apostolium, ty alla bekännelseskriterier äro likställda.

Resultatet af alltsammans blir, att statskyrkan är ett odefinierbart kaos, det af dansade de med ungdomlig liflighet när kyrkans uttalande bl. a., att lifligt skött gifvet. Fandongen blef det också är styrkas måhända värdigt frökädd.

Till Frankrike kom dansen från Italien. Den lär ha blifvit infördd under Katarina af Medici. Till en början gjorde den ingen synnerlig lycka, det var först under Ludvig XIV som den blef populär tack vare de berömda dansmästarna Beauchamps och Noverre. Ludvig själf var mycket intresserad af danskonsten och tog under 20 år regelbundet undervisning af Beauchamps som kallades "alla dansmästares fader".

I det 17de århundradet kulminerade den franska dansen i den behagfulla menuttet, hvars tid dock var ute när revolutionen gjorde slut på aristokratiens makt och glans. I dess ställe trädde kadrijen, som dock efterhand måste vika för écossaisen. Något senare fann galoppen väg till Frankrike från Tyskland och polkan från Bohmen.

Nuttens aklingsdans, valsen, föddes i Tyskland. I många år stred den emellertid hårdt för sin tillvaro, undertryckt som den var genom själfva påfvens inflytande. Men då den år 1787 för första gången dansats offentligt på Wiens teatrar och gjort stora lycka, banade den sig med oemotståndlig makt väg till balsalerna i Tyskland som i alla andra civiliserade länder.

Valresultatet i För-enta Staterna

NEDERLAG FÖR ROOSEVELT. Stora demokratiska segrar.

Det senaste valet ästadkom hvad man i politiken brukar benämna ett jordskred. De höga lifsnedspriserna torde i första hand ha tillkräfvats omvälfningen. Republikanerna blefvo nästan öfverallt slagna med en betydande majoritet, och följden blir den, att demokraterna få öfverrikten i representanthuset och intaga en stark ställning i senaten.

Till guvernör i New York valdes John A. Dix med en röstöfvervikt af omkring 60,000 röster — en fullständig seger för Tammany-ingen. Henry R. Stimson, som varit förordad af Roosevelts, fick ej tillräckligt många röster öfvervikt, och i Ohio återvaldes Janson Harmon, som fick cirka 50,000 flera röster än republikanen Harding. I Connecticut valdes till guvernör demokraten Simeon E. Baldwin, men republikanerna lyckades få i sin nya öfriga kandidater. Utgången af guvernörsvalet anses som ett nederlag för Roosevelts, som drog ut i strid mot Baldwin på grund af dennes sätt till döma i arbetarefrågor.

I Iowa segrade demokraternas kandidat Porter öfver nuvarande republikanske innehafvaren af guvernörsposten Carroll.

En stat, som röstade in hela den republikanska valsedeln, är Minnesota, der Adolph W. Eberhardt, som vil guvernör Johnsons främste efterträdare honom, allidastundt han varit vice guvernör, med en pluralitet af cirka 60,000 röster segrade öfver demokraten James Gray.

I Oregon blef republikanernas guvernörskandidat Bowermann slagen af demokraternas kandidat Oswald West, men den republikanska valsedeln segrade vid tillsättandet af de flesta andra offentliga tjänster.

Bland de förbundsenatorer, som li-dit nederlag, äro John Kean i New Jersey, Chauncey Depew i New York, Albert J. Beveridge i Indiana, Almer J. Burkett i Nebraska, Nathan B. Scott i W. Virginia och Thomas H. Carter i Montana.

Nästa kongress kommer att vara sammansatt af 108 republikaner och 223 demokrater samt en socialist, Victor L. Berger i Milwaukee, och demokraterna få därför i representanthuset en öfvervikt af 55 röster. I senaten komma att sitta 51 republikaner och 41 demokrater, hvarad republikanerna där få en majoritet af 10 röster.

Ammärkningsvärdt är, att Roosevelts rundresa lämnade det resultat, att de demokrater, som han ifrigast motarbetade, gingo in med glans, hvilka visat att hans stjärna är i nedgående eller kanske slöknad.

Statsvalet i Illinois blef en fullständig öfverraskning. Den demokratiska segen, som vände upp och ned på ställningen i Chicago och Cook county, hade så när kommit demokraterna att få öfverrikten i lagstiftande församlingen. Äfven i statens republikanska distrikt fingo de i två representanter där de förut hade en-dast en. Tre af de legislaturmedlem-mar, som varit under tilltal i förbindelse med den s. k. jackpottskandalen, omvaldes, nämligen representanterna Leo O'Neill Browne och Robert E. Wilson samt senator Broderick.

I 21sta distriktet omvaldes Fred E. Erickson, och Charles J. Ryberg, begge republikaner. Republikanerna komma fortfarande att kontrollera legislaturans begge kamrar. I huset få republikanerna 86 medlemmar mot 89 i förre församlingen, och demokraterna få 66, d. v. s. tre röster mer än förut. I senaten få republikanerna 32 röster och demokraterna 19.

I Chicago och Cook county blef den demokratiska segen öfvervältigande. Livem som helst skulle väl väga hålla vad om att den nitiske och i tjänsten öfverligt vägmästaren John Kjellander skulle ernå Criminal courtderikssystemet, ty någon gjort sig förtjänt om folkets förtroende och tacksamt, så är det väl han. Icke desto mindre blef han slagen af sin motståndare, demokraten Walsh.

När det gick så med Kjellander, förefaller det mindre märkvärdigt att blott en enda af de andra svenska kandidaternas gick beskinad genom valmännens skärslid. Kongressmanen Frederik Lundin, domaren Axel Chytraus, countykommisarierna Carl R. Chindomb och Oskar Hillström, legislatorn Charles Nelson och senator Carl Lundberg blefvo alla utan nåd och förbarmande nedsladade. Äfven den gamle väl meriterade Sam Erickson, som utpräddes som kandidat för statsenator, rönste samma öde. Endast en svensk i Chicago, John Swanson, lyckades komma in i lagstiftande församlingen.

Demokraternas alla kandidater för countykommisarierna i Chicago gingo in med glans, men i distriktet utanför stadsgränsen lyckades republikanerna få i fem af sina kandidater — detta var allt republikanerna fingo. Nederlaget för Roosevelts och republikanerna blef öfvan synes afvalda kandidaternas. Detta var ju helt naturligt, då de svenska namnen fullvudsalligen funnos på de republikanska vallisterna.

Det tros nu att det demokratiska "jordskredet" skall fortsätta och föra med sig en demokratisk president 1912.

I Korta Drag. En katolsk engelsk präst har i London hållit föredrag om sina intryck från en nyligen företagen resa i Canada. Först berättade han om många farmareindustrier å homesteaden lida af melankoli, då de så mycket måste vara ensamma. Förfröftrt behärskades folket af penningbegäret, af den allsmäktige dollaren. Den prästen har bestämt blifvit ängslig öfver att så många af hans församlingar för utvandrat till Canada. Men intar går det att hålla dem kvar genom sådana där svartmålningar.

Grand Trunk Pacific har importerat 2,000 arbetare från Skottland mot förskott för öfverress och 2 dol-lars pr dag. Företaget tyckes emellertid ej ha varit synnerligen lyckadt. Redan första kvällen lämnade ett ranska stort antal platsen och inom tre månader fanns endast en femtedel kvar. En del triffes icke för det de icke tyckte om bifstiek till frukost, andra voro missnöjda med bostadsförhållandena.

Winnipeg teater. Mime Gerville-Rochee. Ett evenemang för denna teatersäsong blir gästutträdandet af den berömda franska kontraltten mime Gerville-Rochee nästa månad kväll. Madame Gerville har öfverallt i Europa och Amerika af kritiken mottagits med ett enastående omdömt bif-fall och hon anses vara den förnämsta sjarman inom sitt område. Den 22 och 23 nov. gifves den sedvanliga Fremont's benefit. Concert med ett symfoniskt valvåldt program. Den 24, 25 och 26 nov. gifves "Billy", en alltigenom rolig och lyckad komedi.

Mime Gerville-Rochee. Ett evenemang för denna teatersäsong blir gästutträdandet af den berömda franska kontraltten mime Gerville-Rochee nästa månad kväll. Madame Gerville har öfverallt i Europa och Amerika af kritiken mottagits med ett enastående omdömt bif-fall och hon anses vara den förnämsta sjarman inom sitt område.

EVANS GOLD CURE INSTITUTE. botar patienter från dryckenskap, begär. Pris \$10 pr kur, inberäknadt board och rum. Närmare upplysningar lämnas gärna af EVANS GOLD CURE INSTITUTE, 299 Balmoral St., Winnipeg.

GOOD TEMPLE LOGEN no 10 "Främjandens Hoop" möter hvarje torsdag kl 8.30 e. m. i O. G. T. Hall, hörnet af Logan Ave. och Eliza St. J. Fennell, L. D., 216 Fennell, L. D.

Björnson & Brandson. LAKARE. Kontor: 620 McDermott Ave. Telefon 89. Mottagningstid: 1.30-3, 7-8 e. m. Bostad: 620 McDermott Ave. Telefon 4300.

Svensk Läkare Dr. C. E. Johnson. Kontor: 678 Main St. (Ingång i Dominion Bankens norra östra trappuppgången till venster.) Näst intill Gordon-Mitchells apotek. Telefon 4318. Timmar 1-4 e. m. eller efter överenskommet. — Bostad: 160 Cathedral Av., Telefon 5319.

S. C. PETERSON. Svensk läkare och kirurg. Kontor: Ehnret af Main och Market Sts. Telefon: 7922. Bostad: 96 Dagmar St. Telefon: 6362. Timmar: I till 4 och 7 till 8 e. m.

MARTY F. SMITH. Tandläkare. Fairbairn Block, cor. Main & 5. kirurg. Specialist i plombering, "Crown" och "Bridge" arbete. Absolut smärtfri tandutdragning. Ingen värk eller genomvårdad efteråt. Kontorstelefon 6944. Bostadstelefon 6462. Öppet aftnar 7-9.

H. J. SMITH. Kgl. Svenska Vicekonsulatet. Tel. 682. Bostads-tel. 2059. 55 MERCHANTS BANK WINNIPEG

Skand. Advokat Thos. H. Johnson, McArthur Bldg., Portage Ave.

EDGAR & SWANSON. LIKBERSÖRJARE. 207 Logan Ave. Winnipeg. TELEFON: Kontor 845. Bostad 847.

J. THOMSON & CO. BEGRAFNINGSBYRÅ. 507 MAIN ST. MIDT EMOT CITY HALL. TELEFON 1.

D. R. C. MACLEAN, L. L. B. ADVOKAT. 541 FRANKLIN. KOTARUS PUBL. COUS. Pengar utläna mot första teckning. Ph. te: Main 4720. 101 McArthur Block, Wpg.

A. S. BARDAL. BEGRAFNINGS BYRÅ. Begrifningar öfverföra skyndsamt och till modert pris. HYKKUSKVEK. Första klassens drosköt. Telefon 308. W. & H. Block, 121 Nena st.

Kontor 616 MCINTYRE BLK. 410 MAIN ST. F. J. G. McArthur, B.A., L.L.B. BARRISTER, SOLICITOR, NOTARIUS &c. WINNIPEG, CAN. Tel: Kontor 6108, Bostad 3625.

TEL 1239 Clark Bros. & Hughes. BEGRAFNINGSBYRÅ. 308 Portage Ave. Steele Block.

GEO. ST. JOHN VAN HALLEN. Advokat. Alla kostnader mycket låga. Telefon Main 6142. Privat 2357. 418 McIntyre Blk., 4th Floor, 416 Main street.

Dr. R. Brodie Anderson. Medicin, läkare och kirurg. Mottagningstider: 9-10 f. m., 1-4, 7-11 e. m. 606 Main str. Telefon: Broadbild Bell hotell. M. 9520.

M. R. Blake M. D.

M.E.C.S. (Eng.), L.R.C.P. (Lond.). Fyrs års post graduate kurs i London och Dublin. Specialité: Kirurgiska o. kvinnosjukdomar. 630 1/2 Main str., Winnipeg.